

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشتهٔ پزشکی
عنوان

بررسی رابطهٔ یافته‌های سونوگرافیک کبد چرب و میزان

فعالیت فیزیکی در مراجعین به درمانگاه سونوگرافی

بیمارستان امام خمینی (ره) و کلینیک کوثر

: نگارش

امیرحسین ابوالفتحی

: اساتید راهنما:

دکتر اتابک علاف /صغری

دکتر سعید صادقیه /هری

: استاد مشاور

دکتر مالک /باذری

مهر ۱۳۹۹

شمارهٔ پایان نامه: ۸۴

بسمه تعالى

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب امیرحسین ابوالفتحی دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید

می‌نمایم که :

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمایی آقای دکتر اتابک علاف اصراری و آقای دکtor سعید صادقیه اهری بوده و بواسطه خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از اینجا پژوهش اولیا آنرا

ذکر این پایان نامه به من مورد استفاده اشنازه است و در قسمت متنی و آنچه شخوص است من به طور کامل ذکر کرده است.

- سوزیت محنت طالب مندرج در این پایان نامه به طور کمال با اینجانب است.

- این پایان نامه قبل از دیافت مج درک تحصیل (هم اعلی، پایان ترمیماتیک) درسیار دانشگاه اموزش عالی ارائه شده است.

- کی حقیقی و مفهومی این پایان نامه و برگزینش محتوی متنی از آن اعم از محتالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تلقن

وارد و برگزینش اشنازه از اطلاعات و یا نتایج، و گذاری اطلاعات پس از درک، چاپ، کشیده نمایندگی، ترجمه و انتشار از این پایان نامه بدون اخذ اجازه

کنی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل منوع است.

- گی مقالات مبنی از این پایان نامه دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به

عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و بالاطلاع و اجازه نمایی اساتید راهنمای و مشاور به چاپ رسیده یا خاکه رسانید

- چاچک و هر مطلع زننی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عوقب باشی از آن را می پنیرم و دانشگاه با اینجانب طلاق باخوبی و مررات رتار

نموده و در صورت برخورد قانونی، می گویند ادعایی نخواهم داشت.

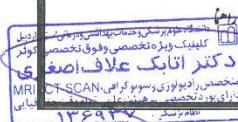
نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- پیویسیه اصل و محنت متنی این پایان نامه مورد تائید اینجانب، دکتر اتابک علاف اسمازیار راهنمایی باشد.

نام و نام خانوادگی استاد

امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه‌ی درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار، مایه‌ی هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از فراز و نشیب زندگی، چگونه راه رفتن را به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می دانم که از اساتید راهنمای محترم جناب آقای دکتر اتابک علاف اصغری و دکتر سعید صادقیه اهری و استاد مشاور گرانقدر جناب آقای دکتر مالک ابادزی به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱
فصل اول مقدمه	۴
۱-۱-مقدمه و بیان مسئله	۱
۱-۲-اهداف	۷
۱-۲-۱-هدف کلی مطالعه	۷
۱-۲-۲-اهداف اختصاصی	۷
۱-۲-۳-فرضیات	۸
۱-۳-تعریف واژه ها	۴
فصل دوم بررسی متون	۱۲
۱-۱-مبانی نظری	۱۲
۱-۲-بررسی متون	۳۹
فصل سوم مواد و روش کار	۴۵
۱-۳-نوع مطالعه	۴۵
۲-۳-جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری	۴۵
۳-۳-روش گردآوری اطلاعات	۴۶
۴-۳-معیارهای ورود به مطالعه	۴۷
۵-۳-معیارهای خروج از مطالعه	۴۷
۶-۳-مالحظات اخلاقی	۴۷
۷-۳-محاسبات آماری	۴۷
۹-۳-جدول متغیرها	۴۸
فصل چهارم نتایج	۵۰
۱-۱-توزیع جنسی افراد	۵۰

۵۱	۴- توزیع سنی بیماران.....
۵۲	۴- توزیع بیماران از نظر محل سکونت
۵۳	۴- توزیع بیماران از نظر تحصیلات
۵۴	۴- سابقه مصرف سیگار در افراد.....
۵۵	۴- فعالیت فیزیکی افراد.....
۵۶	۴- مقایسه نتایج سونوگرافی و فعالیت بدنی در گروه مبتلا به کبد چرب
۵۷	۴- بررسی ارتباط میان نتایج سونوگرافی با سن بیماران
۵۸	۴- بررسی ارتباط میان نتایج سونوگرافی با جنس بیماران.....
۶۰	۴- بررسی ارتباط میان نتایج سونوگرافی با محل سکونت بیماران.....
۶۱	۴- بررسی ارتباط میان نتایج سونوگرافی با میزان تحصیلات.....
۶۳	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری
۶۵	۱- بحث
۶۷	۲- جمع بندی و نتیجه گیری
۶۸	۳- پیشنهادات
۷۹	منابع

فهرست جداول

..... ۵۰	جدول ۱-۴ توزیع جنسی بیماران
..... ۵۱	جدول ۲-۴ میانگین سنی بیماران
..... ۵۲	جدول ۳-۴ توزیع بیماران از نظر محل سکونت
..... ۵۳	جدول ۴-۴ توزیع بیماران از نظر تحصیلات
..... ۵۴	جدول ۵-۴ توزیع بیماران از نظر سابقه مصرف سیگار
..... ۵۵	جدول ۶-۴ توزیع افراد از نظر فعالیت فیزیکی
..... ۵۶	جدول ۷-۴ توزیع افراد از نظر فعالیت فیزیکی
..... ۵۷	جدول ۸-۴ ارتباط نتایج سونوگرافی و سن بیماران
..... ۵۸	جدول ۹-۴ ارتباط نتایج سونوگرافی و جنس بیماران
..... ۵۹	جدول ۱۰-۴ ارتباط نتایج سونوگرافی با محل سکونت بیماران
..... ۶۰	جدول ۱۱-۴ ارتباط نتایج سونوگرافی با میزان تحصیلات
..... ۶۱	جدول ۱۲-۴ ارتباط نتایج سونوگرافی با سابقه مصرف سیگار در بیماران

فهرست علایم اختصاری

NAFLD: Non-alcoholic fatty liver disease

AST: Aspartate aminotransferase

ALT: Alanine aminotransferase

BMI: Body mass index

IPAQ: International Physical Activity Questionnaires

NASH: Non-Alcoholic SteatoHepatitis

بررسی رابطه یافته های سونوگرافیک کبد چرب و میزان فعالیت فیزیکی در مراجعین به درمانگاه سونوگرافی بیمارستان امام خمینی (ره) و کلینیک کوثر

چکیده

زمینه: بیماری کبد چرب غیر الكلی (NAFLD) بیانگر طیفی از حالات بالینی و آسیب شناختی است که در غیاب مصرف الكل از استئاتوز ساده تا استئاتوهپاتیت (NASH)، فیبروز، سیروز و در نهایت می تواند منجر به کانسر هپاتوسولوار گردد. در حال حاضر بیماری کبد چرب غیر الكلی به عنوان شایع ترین بیماری مزمن کبدی در سراسر جهان در بزرگسالان و کودکان شناخته شده است. بر اساس اطلاعات موجود اساس درمان بر پایه کاهش وزن، میزان فعالیت فیزیکی، حذف داروها و سوم احتمالی و نیز کنترل دیابت و چربی خون است. در حال حاضر درمان قطعی برای بیماری کبد چرب وجود ندارد اما اولین اولویت در پیشگیری و درمان مداخله در شیوه زندگی با هدف کاهش وزن و بهبود BMI به وسیله رژیم غذایی و ورزش است.

هدف: تعیین رابطه یافته های سونوگرافیک کبد چرب و میزان فعالیت فیزیکی

مواد و روش کار : حجم نمونه به دو گروه ۱۰۰ نفره تقسیم شد که یک گروه بیماران مبتلا به کبد چرب و گروه دوم بیماران غیر مبتلا به کبد چرب براساس یافته های سونوگرافیک بودند که پرسشنامه دموگرافیک حاوی اطلاعات سن و جنس و ... توسط ایشان پر شد و همچنین پرسشنامه بین المللی فعالیت بدنی IPAQ پر شد و در انتها توسط نرم افزار تحلیل آماری SPSS 22 و طی آزمون همبستگی پیرسون مورد تحلیل قرار گرفتند. در انتها نتایج به صورت جداول ارائه شدند.

نتایج: میانگین سنی افراد $49/65 \pm 17/2$ سال بود. ۱۷۷ نفر (۸۸/۵ درصد) ساکن شهر و ۲۳ نفر (۱۱/۵ درصد) روستا نشین بودند. ۴۸ نفر از افراد (۲۴ درصد) بی سواد، ۱۰۱ نفر (۵۰/۵ درصد) زیر دیپلم و ۵۱ نفر (۲۵/۵ درصد) بالای دیپلم بودند. تعداد ۱۳۲ نفر (۶۶ درصد) افراد سابقه مصرف سیگار نداشتند و ۶۸ نفر (۳۴ درصد) سیگاری بودند. میزان افراد با فعالیت فیزیکی کم در گروه مبتلایان ۴۵ درصد بود که این میزان در گروه غیر مبتلا ۱۸ درصد به دست آمد. دو گروه از نظر فعالیت فیزیکی اختلاف معنی داری داشتند و میزان فعالیت بدنی در گروه غیر مبتلا بیشتر از گروه مبتلا بود ($P < 0.05$). هیچکدام از افرادی که فعالیت شدید فیزیکی داشتند، طبق یافته های سونوگرافی کبد چرب گردید $3/87/5$ درصد از افرادی که برایشان کبد چرب گردید ۳ گزارش شد، فعالیت فیزیکی کم داشتند. از نظر مقایسه نتایج سونوگرافی و میزان فعالیت بدنی، ارتباط معنی داری میان این دو به دست آمد که بیانگر افزایش در میزان پیشرفت بیماری کبد چرب (Grading) بر اساس یافته های سونوگرافیک با کاهش میزان فعالیت بدنی است ($P < 0.05$).

نتیجه گیری: میزان فعالیت فیزیکی در افراد مبتلا به کبد چرب کمتر از افراد غیر مبتلا بود. با افزایش فعالیت فیزیکی در افراد، شدت بیماری کبد چرب بر اساس یافته های سونوگرافیک به طور معنی داری پایین است.

كلمات کلیدی: کبد چرب، فعالیت فیزیکی، سونوگرافی، IPAQ